

Olsztyn, 24 czerwca 2016 r.

WOOS.410.92.2016.MT

Pani
Joanna Walkowiak
„Green Key Joanna Masiota-
Tomaszewska”

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) - po rozpatrzeniu wniosku z 10 czerwca 2016 r., znak: nie podano (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.06.2016 r.), przedłożonego przez Panią Joannę Walkowiak, działającą z upoważnienia Burmistrza Miasta Iławy, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu projektu dokumentu:

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Iławy na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023”

opracowany przez zespół autorski *Green Key Joanna Masiota – Tomaszewska*, ul. Nowy Świat 10a/15, 60-583 Poznań wraz z **Prognozą oddziaływania na środowisko**, wykonaną w czerwcu 2016 r. przez ww. podmiot (stosownie do uzgodnienia zakresu z 15 marca 2016 r., znak: WOOS.411.38.2016.MT) - przedkłada następującą opinię:

Przedstawiony dokument stanowi spełnienie wymagań prawnych w zakresie, określonym w Dziale III art. 13-18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony Środowiska* (Dz.U. z 2016 r., poz. 672). Zmiana cytowanej ustawy dokonana ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2014 r., poz. 1101) dokonała zmiany podejścia do definicji *polityki ochrony środowiska*, nadając jej następujące brzmienie:

Polityka ochrony środowiska to **zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju**. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona **na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych**, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.).

Analizując strukturę oraz merytoryczną zawartość poszczególnych rozdziałów, można uznać, że przedłożony do zaopiniowania dokument spełnia kryteria formalne, wymagane w tym zakresie, tj.:

- dokument nawiązuje do polityki ekologicznej państwa,
- szczegółowość dokumentu jest adekwatna do dokumentów opracowywanych na danym szczeblu administracyjnym, tj. gminy,
- w dokumencie określono:
  - ramy czasowe obowiązywania,
  - wskazano źródła danych,
  - w strukturze dokumentu uwzględniono zasadnicze elementy wskazane w *Wytycznych Ministra Środowiska* (w *Wytycznych* struktura zawiera: *spis treści, wykaz skrótów, wstęp, streszczenie, ocena stanu środowiska, cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie, system realizacji programu ochrony środowiska, spis tabel, map, rycin, załączników*),

- przedstawiono ogólną charakterystykę gminy, przeprowadzono analizę i ocenę aktualnego stanu środowiska (diagnoza stanu), omówiono poszczególne elementy środowiska i towarzyszące im zagrożenia, uwzględniając aspekty środowiskowe (ekosystemy wodne, leśne, zasoby geologiczne, gleby, hałas, promieniowanie, formy ochrony przyrody),
- przedstawiono techniczną infrastrukturę ochrony środowiska, służącą zaopatrzeniu w wodę, oczyszczaniu ścieków, zagospodarowaniu odpadów,
- określono:
  - cele, kierunki działań, w tym działania/zadania podejmowane dla ich osiągnięcia,
  - środki, narzędzia i instrumenty realizacji Programu,
  - zasady monitoringu Programu.

Wszystkie działania Programu powinny być w sposób właściwy monitorowane. Dzięki przyjętemu systemowi monitoringu, będzie możliwa kontrola wykonywania zadań i zgodności z harmonogramem. Sposób **monitorowania i wskaźniki** oceny realizacji Programu będą dokonywane z wymaganą prawem częstotliwością.

Zgodnie z „**Wytycznymi sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym**”, program ochrony środowiska województwa jest podstawą do formułowania celów i kierunków działań w programie powiatowym/**gminnym**, z uwzględnieniem specyfiki potrzeb na danym szczeblu administracyjnym. Program ten powinien być zgodny w swoich celach i treści z polityką ekologiczną kraju, uwzględniać cele ochrony środowiska przedstawione w krajowych dokumentach o charakterze strategicznym. Powinien być także zgodny z dyrektywami Unii Europejskiej, transponowanymi do polskich ustaw: ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy Prawo wodne, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o odpadach i innych. W *Wytycznych (...)* określono podstawowe zasady tworzenia Programów ochrony środowiska oraz określono terminy: **obszar interwencji-cel-kierunek interwencji-zadanie**, które powinny być wykorzystane przy konstrukcji niniejszego Programu.

Program składa się z siedmiu (7) zasadniczych rozdziałów tematycznych, podzielonych na poszczególne podrozdziały, uzupełniony spisem tabel, rycin i wykresów.

Zasadniczymi częściami dokumentu są:

- **streszczenie, wstęp**, zawierający przedmiot i zakres opracowania, potrzebę, cel, metodę opracowania Programu, ocenę stanu środowiska,
- charakterystyka jednostki,
- **ocena stanu środowiska**, w poszczególnych obszarach interwencji:
  - ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne,
  - gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa,
  - zasoby powierzchni ziemi, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami
    - założenia programowe, harmonogram realizacyjny,
    - koncepcja edukacji ekologicznej,
    - system realizacji Programu, zarządzanie i monitorowanie Programu,
    - cele, kierunki interwencji i zadania Programu.

W Programie przedstawiono długoterminową politykę gminy w dziedzinie ochrony środowiska, z perspektywą do roku 2023. Dokonano również analizy porównawczej celów przyjętych przez gminę z priorytetami, celami (wizją i misją) przyjętymi w dokumentach na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym, w szczególności Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025, przyjętą Uchwałą Nr XXVIII/553/13 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.

Z treści Programu można wywnioskować, że Miasto Iława posiada wiele problemów w dziedzinie związanej bezpośrednio lub też pośrednio ze środowiskiem, wymagających

rozwiązania, poprzez konkretne działania służące nie tylko dobru środowiska, ale również poprawie warunków życia mieszkańców, np.:

- stosunkowo niska świadomość ekologiczna mieszkańców, dotycząca np. możliwości wykorzystania OZE (mała liczba instalacji OZE), sposobów postępowania z odpadami itp.
- niska emisja, możliwe wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnego PM10 oraz docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w strefie warmińsko-mazurskiej, do której gmina należy,
- brak pełnego skanalizowania (Miasto Ława objęte jest aglomeracją kanalizacyjną pod nazwą Aglomeracja Ława - uchwałą nr XXXV/709/14 Sejmiku Województwa); ścieki sanitarne z miasta przyjmuje oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Dziarnach; na obszarach nieobjętych siecią kanalizacyjną gospodarka ściekowa oparta jest o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach); na terenie Miasta funkcjonowało **144 zbiorników bezodpływowych oraz 6 przydomowych oczyszczalni ścieków**,
- **zły stan ekologiczny** jednolitych części wód powierzchniowych, zły i umiarkowany stan wód podziemnych,
- **hałas kolejowy** (brak map akustycznych), hałas komunikacyjny,
- niezadawalający stan techniczny dróg i części infrastruktury komunalnej.

Słabe strony to między innymi:

- zły stan wód powierzchniowych, przekroczenia OWO (ogólny węgiel organiczny), ChZTCr, azotu,
- możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, ze stacji paliw, obszarów magazynowo - usługowych i obszarów prowadzenia działalności w zakresie zbierania i magazynowania odpadów,
- brak pełnego zwodociągowania i skanalizowania obszaru,
- podmioty wytwarzające ścieki przemysłowe,
- sieć wodociągowa wykonana z materiałów cementowo-azbestowych,
- brak pełnej ewidencji sieci kanalizacji deszczowej.

Przyjęte w Programie cele i kierunki powinny być zatem wytyczone przede wszystkim w oparciu o analizę występujących na terenie gminy problemów i podjęcie w tych obszarach **działań interwencyjnych**. Jak wskazano w dokumencie i prognozie na terenie miasta funkcjonuje duża liczba zbiorników bezodpływowych. W związku z ww. sytuacją, szczególnej uwadze należy poświęcić zagadnieniu **edukacji** społeczeństwa w zakresie prawidłowej eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, które na wielu terenach wykorzystywane są jako główny sposób zagospodarowania ścieków komunalnych. Mając na uwadze ogromne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych, wynikające z nieprawidłowości użytkowania zbiorników (nieszczelność, przepełnianie, brak systematycznego wywozu), gmina powinna sprawować nadzór nad ww. czynnościami (co stanowi obowiązek, wynikający z przepisów prawa). Stan wód często nie odpowiada normom, dlatego też należy dążyć do jak najszybszego **kompleksowego rozwiązania gospodarki ściekowej** oraz sukcesywnej likwidacji szamb. Wzmocniony nadzór powinien dotyczyć zwłaszcza obiektów budowlanych (o charakterze infrastruktury turystycznej), zlokalizowanych w otoczeniu jezior. W wyniku nadmiernej presji turystycznej, wywieranej przez inwestorów, dochodzi często do powstawania obiektów w bezpośrednim otoczeniu linii brzegowej jezior. Należy zwrócić uwagę, na konieczność kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej gminy, w tym ochrony jej zasobów wodnych i przyrodniczych już na etapie wczesnego planowania w gminie (a więc opracowując studium i mpzp). W dokumentach tych należy zabezpieczyć środowisko przyrodnicze, poprzez odpowiednie zapisy, np. *realizacja zabudowy możliwa po podłączeniu do sieci kanalizacji sanitarnej*, bez możliwości dopuszczających stosowanie rozwiązań przejściowych, polegających na korzystaniu ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, zwłaszcza na terenach, gdzie grunty są przepuszczalne i posiadają słabą izolację oraz na terenach położonych w otoczeniu zbiorników wodnych.

Program ochrony środowiska powinien wskazywać zatem na konieczność wykorzystywania narzędzi planistycznych w gminie do realizacji celów w nim zawartych. Ochrona zasobów wód podziemnych, powinna być wzmożona również z powodu konieczności ochrony głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP oraz licznych naturalnych zbiorników wodnych.

Formułując kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych należałoby też zwrócić uwagę na zagrożenia ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE z dnia 23 października ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód (podziemnych i powierzchniowych), obejmującego również dobry stan ekologiczny tych wód, wpływający na ekosystemy wodne i od wody zależne. Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do skoordynowanych działań w zakresie wód śródlądowych, w tym wód podziemnych. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych ustalone są w planach gospodarowania wodami; najczęściej przyjmuje się następujące cele:

- dla naturalnych JCWP jest nim dobry stan ekologiczny i chemiczny;
- dla silnie zmienionych i sztucznych JCPW jest nim dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- dla JCWPd jest nim dobry stan ilościowy i chemiczny.

Wszystkie działania ukierunkowane na ochronę wód podziemnych i powierzchniowych muszą uwzględniać nie tylko wymagania ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, ale opracowanych planów gospodarowania wodami oraz warunkami korzystania z wód dorzecza, które jako dokumenty planistyczne, (jeżeli zostały opracowane) muszą być uwzględniane w innych planach i programach, w tym w planowaniu przestrzennym gminy.

Na podstawie analizy stanu środowiska w mieście Iława oraz analizy SWOT określono **cele przyjęte do realizacji, zdefiniowano obszary interwencji, a także zaproponowano działania i zadania do realizacji**. Powyższe informacje zawarto w rozdziale 4.7 Programu, w tabeli nr 25 **Cele, kierunki interwencji i zadania przewidziane do realizacji w poszczególnych obszarach interwencji**.

W oparciu o przeprowadzoną analizę stanu środowiska i infrastruktury miasta, wskazano **10 obszarów interwencji**, w ramach których wyznaczono konkretne cele do realizacji.

Przyjęte kierunki działań powinny pozwolić na:

- poprawę jakości powietrza, ograniczenie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,
- ochronę zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, przywrócenie dobrej jakości tych wód,
- ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu regionu,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej, racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych, prowadzenie zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi,
- podniesienie poziomu świadomości wykształcenie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska,
- prowadzenie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi,
- zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu dla mieszkańców przede wszystkim pochodzących ze źródeł komunikacyjnych, ochrona przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- integrację problematyki środowiskowej z gminnymi planami zagospodarowania przestrzennego, które powinny stanowić podstawę do podejmowania decyzji o lokalizacji nowych inwestycji.

Cele powyższe pozostają zasadniczo spójne z celami Polityki ekologicznej Państwa, a także Programem ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego. Przyjęte cele powinny pozwolić na stopniową poprawę stanu środowiska w gminie, umożliwiając jej

zrównoważony rozwój.

Do projektu niniejszego dokumentu organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył **Prognozę oddziaływania na środowisko**. Załączona prognoza zasadniczo wypełnia kryteria formalne i w większości merytoryczne nałożone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy w zakresie zawartości prognozy oraz wcześniejszego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

W dokumencie dokonano:

- identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska,
- oceniono stopień natężenia tych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska w zestawieniu opisowym,
- oceniono potencjalne skutki dla środowiska w przypadku wdrożenia „Programu...” lub w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (zaniechanie projektu).
- uwzględniono formy ochrony przyrody o których mowa w art. 6 ustawy o ochronie przyrody, cele i przedmiot ochrony; w odniesieniu do **form ochrony przyrody**, wymieniono akty prawa, które je ustanawiają/wyznaczają oraz **zakazy jakie ustanowiono w stosunku do tych form**; powyższe informacje mają zasadnicze znaczenie dla projektowanych inwestycji, potencjalnych inwestorów, przedsiębiorców, a przede wszystkich opracowywanych dokumentów planistycznych (studium, mpzp), ponieważ wpływają bezpośrednio na możliwości i warunki realizacji wszelkich przedsięwzięć na tych terenach.

Z uwagi na charakter dokumentu, załączona prognoza dotyczy potencjalnego oddziaływania w odniesieniu do celów i postanowień dokumentu i z tego względu posiada dość ogólny charakter, ukierunkowany na przyjęte cele dokumentu. W przypadku konkretnych przedsięwzięć (wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71), dla których przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko będzie obowiązkowe lub zostałyby nałożone postanowieniem o obowiązku ooś, a co za tym idzie sporządzeniem raportu oddziaływania na środowisko, o **możliwości realizacji inwestycji przesądzą w ostateczności wyniki dokonanej oceny oraz ustalone na jej podstawie warunki realizacji, zapisane i skonkretyzowane w decyzji środowiskowej**, która wydawana jest po uprzednim uzgodnieniu z właściwymi organami, wymienionymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że oddziaływania na środowisko (w tym negatywne) nie będą bezpośrednio wynikiem wdrożenia *Programu*, lecz skutkiem realizacji przedsięwzięć podejmowanych przez władze gminy/miasta lub przedsiębiorców/inwestorów.

Należy też zwrócić uwagę (co zostało uczynione w dokumentach) na konieczność powiązania powyższych zagadnień z **procedurami planistycznymi**, zwłaszcza z planami zagospodarowania przestrzennego, stanowiącymi akty prawa miejscowego. W uchwałach w sprawie planów, w zakresie zagadnień dotyczących ochrony środowiska oraz zaopatrzenia w ciepło, należałoby każdorazowo wskazywać na konieczność stosowania ekologicznych źródeł ciepła. Warto byłoby także uwzględnić sytuację w przypadku braku mpzp; wówczas, wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, powinny uwzględniać dla nowego budownictwa aspekt ekologiczny, polegający na wprowadzaniu nowoczesnych, nie zanieczyszczających środowiska systemów grzewczych, wykorzystujących paliwo gazowe, olej opałowy, energię elektryczną, energię odnawialną. Istotne znaczenie posiada problem wykorzystywania odpadów (głównie przez osoby fizyczne, mieszkańców domów jednorodzinnych) do ogrzewania pomieszczeń, co odczuwalne jest przede wszystkim w sezonie grzewczym. Spalanie odpadów w najczęściej niskosprawnych piecach i kotłach (szczególnie tworzyw sztucznych, gum, opon, odpadów drewna impregnowanego niebezpiecznymi substancjami) powoduje emisję pyłów, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenków węgla, metali ciężkich.

W dokumencie wskazano, że problemem jest **hałas kolejowy**. Warto zatem wskazać, że stosownie do brzmienia art. 4 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym *w odniesieniu do terenów zamkniętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych. W strefach ochronnych ustala się ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakaz zabudowy*, ale (zgodnie z ust. 3 cytowanej ustawy) przepisów tych **nie stosuje się do terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu**. Zatem, od czasu wejścia w życie zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tj. od 21.10.2010 r. **możliwe jest prowadzenie procedur planistycznych na terenach zamkniętych wskazanych przez ministra właściwego ds. transportu** (wyłączone pozostają nadal tereny wojskowe, pozostające w gestii Ministra Obrony), co oznacza, że **Burmistrz Miasta ma możliwość uwzględniania ich w mpzp (lub zmianie planu), wskazując na sposób ich zagospodarowania oraz odpowiednie ograniczenia, w tym zakazy i nakazy**.

Analizując dokument, tutejszy organ wskazywałby na potrzebę weryfikacji i uzupełnienia w dokumencie/odpowiednio w prognozie następujących elementów:

- w Prognozie zabrakło matrycy środowiskowych oddziaływań realizacji zadań (w której analizuje się i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska,
- projekt dokumentu oraz prognozę uzupełnić o zagadnienie ochrony gatunkowej; oprócz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zm.) należałoby wskazać rozporządzenia wykonawcze, w szczególności:
  - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348),
  - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
  - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- cel *dotyczący gospodarowania odpadami* warto byłoby uzupełnić o **gospodarkę w obiegu zamkniętym** jako najnowsze wyzwania; 2 grudnia 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła pakiet dotyczący budowania **gospodarki o obiegu zamkniętym** (tzw. *circular economy*). Poprzez wdrożenie proponowanych rozwiązań planuje się m.in. osiągnięcie do 2030 roku poziomu 65% w zakresie recyklingu odpadów komunalnych oraz 75% w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych. Strumień odpadów przeznaczonych do składowania ma wynieść do 2030 roku maksymalnie 10%. Zostanie również wprowadzony zakaz składowania odpadów segregowanych;
- wskazać na zmiany w przepisach prawa - nowelizację ustawy Poś, tzw. „**ustawę antysmogową**”, która umożliwi m.in. zastosowanie **na szczeblu lokalnym** prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza (nie nakazuje, a jedynie daje możliwość wprowadzenia zakazu palenia węglem oraz wyznaczenia standardów technicznych kotłów);
- w zakresie działań edukacyjnych; zostały one wprowadzone uwzględnione w celach gminy, jednak w harmonogramie nie zostały zaplanowane w tym obszarze żadne konkretne zadania do realizacji; nie wskazano konkretnych działań i deklaracji, nie wymieniono z nazwy planowanych do przeprowadzenia np. akcji ekologicznych, programów, projektów edukacyjnych, nie podano jakie środki i formy gmina zamierza wykorzystać w procesach edukacyjnych; w działaniach tych należałoby również zwrócić uwagę na np. edukację turystów oraz przedsiębiorców działających na terenie gminy, wdrażanie systemów zarządzania środowiskiem (w tym EMAS) oraz koncepcji społecznej odpowiedzialność biznesu (przedsiębiorstw) CSR, według której

przedsiębiorstwa na etapie budowania strategii swojego rozwoju, dobrowolnie uwzględniają interesy społeczne i **ochronę środowiska**; uwzględnienie w działaniach gminy zagadnienia **ekoedukacji** społeczeństwa, której pozytywnym efektem może być zwiększenie świadomości społecznej w zakresie konieczności oszczędzania energii zarówno przez osoby prywatne, jak też spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe oraz inne podmioty jest też zgodne z wymogiem art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo energetyczne, który nakazuje gminie promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy,

- wskazać w dokumencie i Prognozie na **Krajowy Program Ochrony Powietrza** (wersja II-poprawiona) - obowiązuje od 1 października 2015 r. oraz na dokument w fazie projektu, tj. projekt **Polityki Energetycznej Polski do 2050 roku**, która po przyjęciu będzie stanowiła kluczowy długofalowy dokument strategiczny w tej dziedzinie),
- omówić udział społeczeństwa w opracowaniu programu,
- zasadą jest, aby w dokumentach przywoływać publikatory jednolitych tekstów ustaw – oraz przywoływać obowiązujące akty (co zostało uczynione w Prognozie, natomiast poprawy wymaga w tym zakresie projekt dokumentu, zarówno w tekście, jak i w wykazie na stronie 122 dokumentu), np.:
  - ustawa z dnia 28 września 1991 r o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100),
  - ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290),
  - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (uchylone) - obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016, poz. 85).

Reasumując:

Wdrożenie działań, które zostały zaprojektowane do realizacji w ramach POŚ będzie miało z pewnością wpływ pozytywny na stan środowiska i jego zasoby, zaś realizacja zaplanowanych zadań w zakresie ochrony jego zasobów przyczyni się do jego poprawy, co w przypadku tego rodzaju Programów, generalnie opracowywanych w celu ochrony zasobów środowiska jako całości - jest oczywistym skutkiem realizacji Programu.

Analizując merytoryczną zawartość dokumentu, w tym również pod kątem wymagań i zaleceń zawartych w *Wytycznych*, należy wskazać, że większość elementów i zaleceń zostało wykonanych. **Należy jednak zaznaczyć, że o kształcie ostatecznym dokumentu decyduje gmina**; zatem w przypadku, gdy gmina uzna, iż dokument w zaprezentowanej wersji pozwoli na realizację celów Programu nie jest zobowiązana do uwzględnienia sugestii, z uwagi na niewiążący charakter opinii.

Uzasadnienie

Pismem z 10 czerwca 2016 r., znak: nie podano (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.06.2016 r.), przedłożonym przez Panią Joannę Walkowiak, działającą z upoważnienia Burmistrza Miasta Ławy, zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentu: **Projekt „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ławy na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2020-2023”** wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ust. 2 ww. ustawy organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do ewentualnego wykorzystania zgodnie z art. 55.1. powyższej ustawy.

Opinia wydawana w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wyrażana jest przez organ w formie zwykłego pisma i nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu (wnioskodawcy), jednakże zgodnie z art. 55 ww. ustawy, wnioskodawca bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Agata Moździerz

Otrzymują: (za dowodem doręczenia)

1. Pani Joanna Walkowiak, *Green Key Joanna Masiota – Tomaszewska*, ul. Nowy Świat 10a/15, 60-583 Poznań
2. Burmistrz Miasta Ławy, ul. Niepodległości 13, 14-200 Ława –przez e-PUAP
3. aa